

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

X

ВСЕУКРАЇНЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

27-28 квітня 2023 року

Матеріали

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ X ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 27-28 квітня 2023 року)

Суми, 2023

С-70 Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства:

Матеріали десятої Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників (Суми, 27–28 квітня 2023 р.) / уклад. М. М. Набок. Суми : Сумський державний університет, 2023. 367 с.

До збірника увійшли наукові матеріали, присвячені актуальним проблемам сучасного перекладу, етнолінгвістики, стилістики, методики та методології сучасних мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Складовою збірника є наукові розвідки з питань релігії та культури, соціальних і міжкультурних комунікацій, психологічної теорії та практики, соціологічних досліджень.

Для викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, студентів, учителів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв та коледжів, усіх, хто цікавиться питаннями соціогуманітарного напрямку.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

(дата звернення: 28.02.2023).

4. Волошин О. Р., Галайко Н. В. Бідність в Україні: методи її оцінки та шляхи подолання. *Соціально-правові студії*. 2020. Випуск 1 (7). С. 147–155. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2840/1/22.pdf> (дата звернення: 27.02.2023).

Науковий керівник: Семенов В. М., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

Алеся Сімакова,

студентка Сумського державного університету

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В СУСПІЛЬСТВІ

Актуальність даної теми полягає в тому, що соціальна комунікація – це спосіб передачі інформації, думок і емоцій між людьми, що можна охарактеризувати однією з умов існування соціуму. Соціальна комунікація дозволяє нам вивчати та визначати поведінку інших людей. Розуміння інших, або суспільна взаємодія – умова для існування людей в одному суспільстві. Як говорить Харченко Л. М.: «Процес соціальної комунікації відбувається під час багатостороннього та різнорівневого обміну соціальною інформацією (якщо в ньому бере участь людина, процес набуває соціальності) між політичною, економічною та духовною сферами глобального суспільства та їх національними відповідниками» [1].

Метою роботи є дослідження ролі соціальної комунікації в суспільстві на сучасному рівні. Завданнями дослідження визначено наступне: розглянути термін «соціальна комунікація» в більш широкому значенні, проаналізувати стан наукової розробки цієї теми.

Соціалізація суспільства залежить від розвитку соціальних комунікацій у соціумі. Існування людей без комунікації в цілому було б неможливим, адже саме комунікація дозволяє суспільство розвиватися еволюційним шляхом. Під

комунікацією розуміється механізм, за допомогою якого стає можливим існування і розвиток людських стосунків – всі символи розуму разом зі способами їх передачі в просторі та збереження в часі [2]. Кожного дня людям доводиться взаємодіяти один з одним з різних питань. Роль комунікації в суспільстві значно більша, і є недооціненою людьми. Біологічно кожна людина навчається розмовляти ще у дитинстві, і це дозволяє їй познавати цей світ, вивчати його і почати розвиватися. І хоча спілкування відоме нам ще з дитинства, бувають випадки коли люди не можуть порозумітися, хоча розмовляють однією мовою. Соціальна комунікація є одним з типів комунікації. Здійснюється соціальна комунікація завдяки різним способам комунікації. Тобто соціальна комунікація може відбуватися як письмово, так і усно, а також невербальним способом.

Богомаз К. Ю. зазначає, що соціальна комунікація – це процес передачі, переробки та сприйняття (загалом цілеспрямованого обміну) між соціальними суб'єктами цілісних знакових повідомлень, у яких відображені соціально значущі для них інформація, знання, ідеї, емоції тощо, обумовлений низкою соціально значимих оцінок, конкретних ситуацій, комунікативних сфер і норм спілкування, прийнятих у даному суспільстві [2]. Дане визначення дає змогу побачити, що під час соціальної комунікації важливо мати чіткі вміння і досвід, яким можна поділитися з іншим.

Соціальна комунікація – це обов'язково взаємодія, адже характеризується передачею інформації. Для ефективності комунікації між людьми важливо додати таке поняття як «зворотній зв'язок», адже без нього не вийде діалогу, і тим паче розуміння. Хоча комунікація може відбуватися і за схемою: відправник – повідомлення – адресант. Повідомлення – об'єкт, що передається. Вміння правильно сформулювати і визначити те, що хочеться надіслати або сказати іншій людині, є дуже важливим. Адже завдяки об'єкту комунікації ми можемо домогтися розуміння і бути впевненим в ефективності комунікації. В свою чергу відправник – це комунікант, а адресант – реципієнт. Вони є суб'єктами комунікації. Суб'єктом може бути як індивід, так і соціальна група.

Інформація не може бути використана і передана без комунікації. Будь-які відносини у суспільстві відбуваються завдяки комунікації. Важливо вміти не тільки передавати інформацію, а і вміти отримувати її. Тобто зрозуміти те повідомлення, що надсилається. Зрозуміти сутність, значення, мету, тощо. Саме тому комунікація вивчається різними науками, адже використовується в зовсім різних сферах. Сучасні технічні засоби комунікації, передаючи невідомі раніше обсяги інформації мільйонам людей, справляють істотний вплив на сфери їхньої праці, побуту, дозвілля, політичного життя, диктують їм зразки поведінки, відображають і формують громадську думку [3]. Часто люди не замислюються який вплив вони мають завдяки соціальній комунікації, а також навпаки, деякі усвідомлюють це і використовують це в своїх цілях. Політики, громадські діячі або медіа діячі використовують знання комунікацій для впливу на суспільство. Вміти відбирати повідомлення, які надсилаються, і аналізувати їх – спосіб врятувати себе від маніпулювання.

Комунікація – складний і важливий процес. Проблема дуже часто полягає в тому, що людина лише отримує те, що вона хоче отримати, тобто чує тільки те, що їй подобається. Саме це і є перешкодою у взаємодії людей. Від комуніканта залежить те, як він подасть дану інформацію реципієнту, а від реципієнта залежить чи вистачить його інтелектуальних здібностей для розуміння даного повідомлення. Комунікація застосовуються людьми всюди – в магазині, в школі, в університеті, вдома, на роботі, тощо. Важливо відмітити, що комунікація дозволяє визначати спільні цілі, і знаходити способи для спільної співпраці, а саме тому робить значний вклад в результативність роботи.

М. Маклуен вважав, що, коли людина знаходиться у вирі щоденних подій, вона не здатна визначити власне місце в ньому, не бачить системи дій, системи соціальних комунікацій [4]. На думку даного автора, соціальні комунікації, що навязуються іншими, не дають людині раціонально зіставити факти і створити власну думку. Соціальна комунікація може використовуватися як засіб керування над кимось, і мати значний вплив на людину. Автор

стверджував, що телебачення, як засіб соціальних комунікацій, керує мозком людини, і змушує її хвилюватися за чужі ситуації, і забувати про власні проблеми.

Розглянувши основні положення наукової роботи Н. Лумана можна побачити, що значущість соціальної комунікації в суспільстві є дійсно високою. На його думку, неймовірним є розуміння одним індивідом іншого, оскільки перший може мати на увазі зовсім не те, що розумів другий, при цьому він також зауважує, що жодна соціальна система не може виникнути без комунікації [4]. У своїй роботі автор дає чітко зрозуміти, що соціальна комунікація є невід'ємною частиною соціуму. Тема комунікації повинна досліджуватися і вивчатися для підтримання розвитку суспільства. Суспільство повинно продовжувати створювати соціальні системи комунікацією, адже існують навіть прості системи співдії, в яких виникають перешкоди комунікації і взаємодії.

Для підтвердження думки щодо значущої ролі соціальної комунікації в суспільстві можна також взяти теорію А. Соколова. Автор вважає, що соціальна комунікація має посісти місце метатеорії, або теорії, яка пояснює всі інші соціально-комунікаційні науки на тлі загальної системи наукового знання [4]. На його думку, соціальна комунікація може пояснювати майже всі науки, і має дійсно значний вплив.

Отже, соціальна комунікація – це складне суспільне явище. Людські стосунки набувають розуміння завдяки комунікації. Проблематика даної теми є дуже серйозною та немаловажною, тому вивчається і досліджується різними авторами, які в свою чергу підтверджують важливість розвитку досліджень з теми комунікації. Дослідження дає змогу побачити проблему розуміння між людьми через невміння передавати і отримувати повідомлення з інформацією, а також невміння людей критично аналізувати отриману інформацію, що змушує піддаватися маніпулюванню.

Список використаних джерел:

1. Харченко Л. М. Соціальна комунікація як умова існування соціуму. *Premier Publishing*. 2019. 19. URL: http://ephshair.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/3607/Харченко_С_таття_19_Австрія.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 18.03.2023).
2. Богомаз К. Ю. Соціальні комунікації в управлінні. URL: https://dut.edu.ua/uploads/1_243_95274425.pdf (дата звернення: 18.03.2023).
3. Бистрова М. Роль комунікації в суспільстві. *Українські реферати*. URL: <https://ukrbukva.net/page,15,81846-Rol-kommunikacii-v-obshestve.html> (дата звернення: 19.03.2023).
4. Холод О. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. й доп. К. : Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4189/1/%D0%A5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%20%D0%9E.%D0%9C.%20%D0%A1%D0%BE%D1%86.%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC.%20%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B4.%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83.PDF> (дата звернення: 19.03.2023)

Науковий керівник: Семенов В. М., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій СумДУ.

Nataliia Pylypenko-Fritsak,

Lecturer at the Department of Language training for Foreign Citizens

Sumy State University

PROMOTING DIVERSITY AND INCLUSION THROUGH TECHNOLOGY-ENABLED INTERCULTURAL EDUCATION

Diversity and inclusion are critical components of a healthy and thriving society. A diverse and inclusive society is one in which all individuals are valued and